

Nr 425

Av herrar **Johansson** i Dockered och **Börjesson** i Glömminge, om
kontroll av taxeringsmyndigheter genom justitieombudsmannen.

(Lika lydande med motion nr 360 i Första kammaren)

I ett ålderdomligt stadgande i regeringsformens 113 § och i häremot svarande bestämmelser i 25 kap. 11 § strafflagen är ledamöter av taxeringsnämnder icke underkastade samma tjänstemannaansvar som domare, andra statstjänstemän samt kommunala förtroendemän och tjänstemän. Denna i grundlag fastställda ansvarsfrihet gäller själva beslutet om debitering eller om taxering. Av särskild betydelse torde härvid vara beslut om att åsätta en fastighet ett visst taxeringsvärde eller att bestämma en inkomstpost till ett visst belopp. Denna ansvarsfrihet medför givetvis även motsvarande begränsning av justitieombudsmannens tillsyn. Givetvis kan detta inte vara tillfredsställande, eftersom en funktionsduglig insyn och kontrollverksamhet är så betydelsefulla inslag för varje demokratiskt statskicks möjlighet att fungera. Dessa undantagsbestämmelser är numera så mycket mer obegripliga som de ledande personerna i taxeringsnämnderna, nämligen ordföranden och kronoombuden, inte är förtroendevalda utan tillsätts av offentlig myndighet.

I bedömningen av denna fråga torde inte den omständigheten böra påverka ställningstagandet att själva förfarandet hos taxeringsmyndigheterna inte är undandraget ansvar. Om ordföranden i en taxeringsnämnd t. ex. underlåtit att i enlighet med taxeringsförordningens föreskrifter underrätta en skattskyldig om en avvikelse från hans självdeklaration kan ordföranden fällas till ansvar såsom för tjänstefel. Med detta följer givetvis att hans förfaringssätt i detta hänseende kan bli föremål för granskning också av JO. Ledamöter av taxeringsnämnd är självfallet också underkastade ansvar för tagande av muta och brott mot tystnadsplikt enligt de regler, som gäller för tjänstemän i allmänhet. Denna inskränkning i regeln om myndigheternas arbete under ansvar och kontroll bör uppenbarligen snarast avskaffas, eftersom bestämmelserna saknar varje som helst berättigande. Som konstitutionsutskottet framhöll i sitt utlåtande nr 26 år 1964 i sin behandling av motionerna AK 544 och FK 454, kan en skattskyldig visserligen genom att anföra besvär vinna rättelse i ett felaktigt beslut i en taxeringsnämnd. Inom andra förvaltningsområden anses dock besvärsrätten icke utgöra till-

räcklig anledning att avstå från personlig ansvarighet för den som fattar beslut.

Utskottet har i sitt förenämnda utlåtande även påpekat att denna fråga i skilda sammanhang befinner sig under utredning och att det är angeläget att de resultat, vartill dessa utredningar och överväganden kan leda, så snart som möjligt underställes riksdagen för dess bedömande. Med hänsyn till aktuella problem inom skatte- och taxeringsväsendet bör emellertid förslag till ändrade bestämmelser på detta område snarast framläggas.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om framläggande av förslag till de lagändringar som erfordras för att taxeringsmyndigheterna skall underkastas samma kontroll av riksdagens justitieombudsman som statens tjänstemän.

Stockholm den 27 januari 1965

Robert Johansson

i Dockered

Fritz Börjesson

i Glömminge